

Истражна комисија италијанског парламента објавила је крајем прошле седмице закључак у којем се наводи да „постоји јасна веза између излагања осиромашеном уранијуму и оболевања од најтежих болести италијанских војника који су били у мисијама на Косову, у Босни, Ираку и Авганистану“, пише Данас.

„Након пресуда италијанских судова у којима је такође констатована веза између излагања осиромашеном уранијуму и оболевања од рака, то је још један документ који ће нам бити од помоћи у подизању тужби грађана Србије за накнаду штете против 19 земља чланица НАТО због коришћења осиромашеног уранијума у бомбардовању 1999. године“, рекао је Срђан Алексић, шеф Правног тима задуженог за припрему тужби.

Оваква информација потврђена је на скупу „стручњака различитих профила“, одржаном прошлог викенда у Нишу, на којем је започело формирање Савета за

припрему тужби за накнаду штете грађанима који су били изложени осиромашеном уранијуму, а након тога оболели од рака, или породицама оних који су били изложени, а након тога преминули од те болести. У Савету би требало да се нађу „угледни академици, лекари, професори медицинских факултета, адвокати, правници...“, како би припремили научну аргументацију о повезаности бомбардовања осиромашеним уранијумом и повећаног оболевања од канцера.

„Научни докази требало би да буду основ за подизање тужби за накнаду штете од стране оболелих грађана или породица оних који су преминули од рака, а били су изложени осиромашеном уранијуму у зони ратних дејстава или средини у којој живе“, саопштено је на скупу.

Према извештавању појединих медија, о закључку италијанске Истражне комисије ускоро би требало да расправља парламент те државе, а он би требало да допринесе лакшем усвајању закона којим би се прописао начин дефинисања компензације за оболеле и преминуле италијанске војнике који су били у мировним мисијама на територијама на којима је коришћен осиромашени уранијум. Италијанске власти за сада ћуте о закључку, изузев Министарства одбране, које је негодовало, а из чијег би буџета, иначе, требало да буду исплаћиване накнаде војницима.

– Вест о закључку Истражне парламентарне комисије Италије истински је ветар у леђа свима који се боре да докажу да је НАТО бомбардовање изазвало како еколошку катастрофу, тако и епидемију карцинома у нашој земљи. У Италији су, иначе, већ донете 43 пресуде којима се налаже исплаћивање одштете италијанским војницима који су учествовали у мировним мисијама на Косову и Метохији и другим територијама, а потом се разболели или преминули од последица изложености осиромашеном уранијуму. Тринаест таквих пресуда је постало правоснажно и оболели војници или породице преминулих добили су милионске одштете. Зашто би грађани Србије били грађани другог реда у односу на друге грађане Европе, те лишени права на накнаду штете која би између осталог омогућила њихово квалитетно лечење – рекао је Алексић за Данас, додајући да је „и један оболели енглески војник већ добио пресуду у своју корист, а да се судски спорови у вези са утицајем осиромашеног уранијума на оболевање војника од рака воде и у Немачкој и Холандији“.

Данас је својевремено ексклузивно објавио податке из првих правоснажних и извршних пресуда, које су 2010. и 2011. године донели италијански судови, у Напуљу и Каљарију, а којима се бившем италијанском војнику Винћенци Бјонди, који је боравио на Косову за време и након НАТО бомбардовања, а после тога оболео од папиларног тироидног

карцинома, као и члановима породице војника Валерија Александра Мелиса, који је такође био на Косову, а након тога преминуо од Хочкиновог лимфома, одређује накнада штете од стране државе. У образложењу пресуда наводи се да је њихова болест „последица изложености осиромашеном уранијуму“.

Сваком од родитеља преминулог Мелисе досуђено је, рецимо, по 233.776,31 евра, а његовом брату и сестри по 58.444,08 евра. Оцена да је Мелиса у свакодневном извршавању задатака на Косову „био изложен утицајима и зрачењима познате штетности“ поткрепљена је стручним извештајем и анализама научнице Антониете М. Гати. У овим пресудама се констатује и да је у том тренутку 513 италијанских војника, уз још 45 преминулих, „пријавило патолошке промене везане за изложеност осиромашеном уранијуму који је НАТО масовно користио на Балкану“, а све то назива се „балканским синдромом“.

Држава ћути на иницијативе

Формирање Савета за припрему тужби против чланица НАТО за накнаду штете није први покушај да стручњаци утврде узрочно-последичну везу између коришћења оваквог оружја и оболевања од канцера. Друштво Србије за борбу против рака иницирало је званично испитивање утицаја осиромашеног уранијума на пораст оболевања од рака, а делегација Друштва разговарала је тим поводом са три ресорна министра у Влади Србије. Председник Друштва и онколог Слободан Чикарић казао је да је тада усаглашено мишљење да је неопходно испитати земљиште, воду и храну, те контролисати здравље становништва, а посебно грађана и војника који су били или се и сада налазе на подручјима која су најконтаминиранија осиромашеним уранијумом.

Међу најгласнијим заговорницима стручног утврђивања последица НАТО бомбардовања осиромашеним уранијумом је и Даница Грујичић, неурохируршкиња и начелница Одељења за неуроонкологију Клиничког центра Србије, која сматра да је потребно формирати неутралну комисију, састављену од домаћих и страних стручњака. Према њеном мишљењу, комисија би морала да има одговарајући буџет, пошто анализе одређених хемијских материја нису увек јефтине, а уз њу би морала да буде формирана и лабораторија у којој би се анализе радиле. Власти у Србији до сада нису јасно саопштиле званичан став о оваквим иницијативама.

(Данас)

